

Булінг (з англійської перекладається, як залякування або цькування людини фізичним або психологічним шляхом) – агресивне переслідування одного з членів колективу (особливо поширене в школах та університетах). Цькування організовує один лідер, іноді зі спільниками, а більшість стають свідками. Жертва виявляється не в змозі захистити себе від нападок, таким чином, цькування відрізняється від конфлікту, де сили сторін приблизно рівні.

За даними різних досліджень, майже кожен третій учень в Україні так чи інакше зазнавав булінгу в школі, потерпав від принижень і глузувань: 10 % – регулярно (раз на тиждень і частіше); 55 % – частково піддаються знущанню з боку однокласників; 26 % – батьків вважають своїх дітей жертвами булінгу.

Булінг – це насильство:

- фізичний (штовхання, підніжки, зачіпання, бійки, стусани, ляпаси, нанесення тілесних пошкоджень);
- психологічний (принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, міміка обличчя, поширення образливих чуток, ізоляція, ігнорування, погрози, жарти, маніпуляції, шантаж);
- економічний (крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей);
- сексуальний (принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, зйомки у переодягальнях, поширення образливих чуток, сексуальні погрози, жарти);
- кібербулінг (приниження за допомогою мобільних телефонів, Інтернету, інших електронних пристроїв).

Жертви й ініціатори булінгу

Практично в кожній групі є студенти, які стають об'єктами глузувань та знущань, а також агресори, які є ініціаторами булінгу.

Найчастіше цькування ініціюють надміру агресивні діти, які люблять домінувати, тобто бути «головними». Їх не турбують почуття і переживання інших людей, вони прагнуть бути в центрі уваги, контролювати все навколо. Принижуючи інших, вони підвищують власну значущість. Нерідко це

відбувається через глибокі психологічні комплекси кривдників. Можливо, вони самі переживали приниження або копіюють ті агресивні й образливі моделі поведінки, які є у їхніх сім'ях.

Зазвичай об'єктом знущань (жертвою) булінгу вибирають тих, у кого є дещо відмінне від однолітків. Відмінність може бути будь-якою: особливості зовнішності; манера спілкування, поведінки; незвичайне захоплення; соціальний статус, національність, релігійна належність.

Найчастіше жертвами булінгу стають діти, які мають:

- фізичні вади – носять окуляри, поганочують, мають порушення опорно-рухового апарату, фізично слабкі;
- особливості поведінки – замкнуті чи імпульсивні, невпевнені, тривожні;
- особливості зовнішності – руде волосся, веснянки, відстовбурчені вуха, незвичну форму голови, надмірну худорлявість чи повноту;
- недостатньо розвинені соціальні навички: часто не мають жодного близького друга, краще спілкуються з дорослими ніж з однолітками;
- страх перед школою: неуспішність у навчанні часто формує у дітей негативне ставлення до школи, страх відвідування певних предметів, що сприймається навколишніми як підвищена тривожність, невпевненість, провокуючи агресію;
- відсутність досвіду життя в колективі (так звані «домашні» діти);
- деякі захворювання: заїкання, дислалія (порушення мовлення), дисграфія (порушення письма), дислексія (порушення читання);
- знижений рівень інтелекту, труднощі у навчанні;
- високий інтелект, обдарованість, видатні досягнення;
- слабо розвинені гігієнічні навички (неохайні, носять брудні речі, мають неприємний запах).

За даними U-Report, 49 % підтвердили, що вони піддавалися булінгу, а саме через: зовнішність, стать, орієнтацію, етнічну належність.

Булінг

- фізичний (штовхання, підніжки, бійки, ляпаси, нанесення тілесних ушкоджень)
- психологічний (поширення образливих чуток, ізоляція, ігнорування, погрози, образливі жарти)
- економічний (крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей)
- сексуальний (прізвиська та образи сексуального характеру, погрози)
- кібербулінг (цькування за допомогою мобільних телефонів або в інтернеті)

НЕ Булінг

- фізичні ушкодження, спричинені випадково (під час змагань, гри, тощо)
- необразливі жарти, емоційна спроба вирішити конфлікт, гучні суперечки
- випадкове псування речей
- залицяння (знаки уваги, смикання за косички, прийнятні стосунки хлопчиків та дівчат)
- спори, словесні перепалки, поодинокі образливі коментарі в соціальних мережах

Булінг має систематичний характер та спрямований на приниження жертви.

Наслідки насилля

Жертви булінгу переживають важкі емоції – почуття приниження і сором, страх, розпач і злість. Булінг вкрай негативно впливає на соціалізацію жертви, спричиняючи:

- неадекватне сприймання себе – занижену самооцінку, комплекс неповноцінності, беззахисність;
- негативне сприймання однолітків – відсторонення від спілкування, самотність, часті прогули у школі;
- неадекватне сприймання реальності – підвищену тривожність, різноманітні фобії, неврози;
- девіантну поведінку – схильність до правопорушень, суїцидальні наміри, формування алкогольної, тютюнової чи наркотичної залежності.

Відповідальність

Відповідно до змін, внесених до Кодексу про адміністративні правопорушення України та Закону України «Про освіту», булінг каратиметься

штрафом від 50 до 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (850-1700 гривень) або громадськими роботами на строк від 20 до 40 годин.

Якщо цькування вчинене повторно або групою людей, покарання тягне за собою накладення штрафу у розмірі від 100 до 200 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (1700-3400 гривень) або громадські роботи на строк від 40 до 60 годин. У разі вчинення правопорушення малолітніми або неповнолітніми особами віком від 14 до 16 років, на їхніх батьків або опікунів накладається штраф від 50 до 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (850-1700 гривень) або громадські роботи на строк від 20 до 40 годин.

СТОПБУЛІНГ

#СтопБулінг #ЗупинимоБулінгРазом #НіЦькуванню

БУЛІНГ – ЦЕ НАСИЛЬСТВО:

- ФІЗИЧНЕ

штовхання, підніжки, зачіпання, бійки, стусани, ляпаси, нанесення тілесних ушкоджень

- ЕКОНОМІЧНЕ

крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей

- ПСИХОЛОГІЧНЕ

принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, міміка обличчя, поширення образливих чуток, ізоляція, ігнорування, погрози, жарти, маніпуляції, шантаж

- СЕКСУАЛЬНЕ

принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, зйомки у переодягальнях, поширення образливих чуток, сексуальні погрози, жарти

- ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЗАСОБІВ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ (КІБЕРБУЛІНГ)

публікація фото та відео принизливого змісту, створення несправжніх профілів, залякування та шантаж через sms-повідомлення та електронне листування, виключення із кібер-груп та блокування в соціальних мережах, «тролінг»

ОЗНАКИ БУЛІНГУ:

- повторюваність
- фізична або психічна шкода
- наявність сторін – кривдник, потерпілий, спостерігачі
- вчиняється у закладах освіти щодо дітей або вчителів

ЩО РОБИТИ?

Якщо ти або твої знайомі постраждали від булінгу – звернися із заявою про випадки булінгу (цькування) до керівника закладу освіти.

Якщо тобі необхідна правова допомога (юридична консультація, складання заяви, інших документів) – звернися до Єдиного контакт-центру безоплатної правової допомоги **0 800 213 103** (цілодобово і безкоштовно в межах України).

Якщо тобі необхідна психологічна допомога – звернися на Національну дитячу «гарячу лінію» **116 111**.

Якщо вчителі та адміністрація не вирішили проблему – звертайся із заявою до поліції.

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Булінг*

- штраф від 850 до 1700 грн
- громадські роботи від 20 до 40 годин

Неповідомлення керівником закладу освіти органам Національної поліції про випадки булінгу

- штраф від 850 до 1700 грн
- виправні роботи до одного місяця з відрахуванням до 20 % доходу

Булінг, вчинений повторно протягом року або групою осіб*

- штраф від 1700 до 3400 грн
- громадські роботи від 40 до 60 годин

*застосовується до дітей від 16 років та батьків, чиї діти вчинили булінг у віці від 14 до 16 років

18 грудня 2018 року Верховна Рада України прийняла Закон №2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», яким закріплено поняття булінгу (цькування) та відповідальність за його вчинення.

МАЄШ ПИТАННЯ?

pravo.minjust.gov.ua

Загальнонаціональний правопросвітницький проект «Я МАЮ ПРАВО!» навчає громадян користуватися своїми правами та захищати їх у разі порушення.

